

Aiudul

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OCT. LUPEANU.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

PROBLEME AIUDENE

Viața unei comune, ori care ar fi întinderea și mărginirile ei, comportă pentru binele cetățenilor cari o alcătuiesc multiple și variate probleme de interes obștesc, slăruitoare asupra gândului și râvnitoare spre înfăptuire.

Orașul nostru, care în registrele organelor administrative e înscris cu denumirea de „comună urbană nereședință”, dovedește la ultimul recensământ o populație de nouă mii locuitori, dobândind astfel un loc în categoria orașelor mici din țară. În această cifră a populației acum, la optsprezece ani dela Unire, românii constituie o treime, provenită din sporul adăogit de regimul românesc, concomitent cu preluarea diferitelor instituții, cu românizarea oficiilor publice și cu alte noi așezări reclamate de primenirea și schimbarea situațiilor.

Problema românizării orașului s'a impus astfel îndată la exodul noului regim cu o imperioasă spontaneitate și reclamată de dezideratul unei conglăsurii cu organizmul diriguitor al stăpânirii românești. Dar ceace oficialitatea a schițat numai în linia rigidă a competențelor ei legale, în problema românizării nu e decât liniatura scheletică a începutului de învoire, iar pentru trezirea la viață se pretinde un patriotism viguros și o dragoste de neam, care să-i construească arterele, să-i contureze formele și apoi întru înălțuirea de manifestări vii și reale să închege toate sufletele înălțătoare.

Fiind vorba de românizare, pentru a nu se aluneca pe povârnișul

unei greșite interpretări, găsec necesară o lămurire a termenului. Nu e în gândul nostru aici a cuprinde în sfera concepției de românizare nici o tresărire de zel distrugător, sau de metamorfizarea rasei conviețuitorilor de alt neam, străin de obârșia maternă a etnicului nostru. Noi propovăduim și țintim intensificarea vieții românești pe toate terenurile, ne gândim la manifestările de viață națională a acestei treimi de populație românească în orașul nostru, care astfel trebuie să covârșească prin intensivul energiilor, ca să se dovedească la înălțimea prestigiului de nație majoritară și guvernatoare.

Acesta e sensul care înțelegem să se dea permanentei probleme a românizării orașului Aiud.

Apoi din intensificarea vieții românești coplesite de cele două treimi a străinilor bine închegați în strădaniile spre progres, se zămislesc alte și alte probleme aiudene, cari cu importanța lor netăgăduită se impun stăruitor a purcede pe calea înfăptuirilor.

Ortodoxia dominantă a țării reclamă pe vatra urbei noastre la loc de cinste o catedrală demnă de dominația ei denumire constituțională și potrivită cucernicului ei rol de păstrătoare a crezului și datinelor strămoșești.

Așisderea biserica soră după sânge și Constituție întru încăperea modestului său locaș de închinare nu e în deajuns cuprinzătoare a mulțimii enoriașilor râvnitori spre mântuire.

Pentru închegarea tuturor manifes-

țărilor de viață națională, culturală și socială se ivește problema clădirii unui palat cultural cu o sală de spectacole adecvată exigențelor, cu încăperi și mobilier, unde să-și ocrotească sediul și străduințele toate asociațiile românești, cu bibliotecile concentrate într-una, cuprinzătoare a tot ce-i valoros și necesar și accesibilă publicului în orice vreme.

Avem un liceu românesc complet în numărul claselor, cu o numeroasă frecvență de elevi, cu bine pregătite puteri didactice și select material trebuincios. Dar nu avem un Internat corăspunzător pentru elevii noștri, cu confortul și sălile necesare, pentru o serioasă educație și un pedagogic control al ocupațiilor școlare.

Lipsește o școală de agricultură pentru țărani, cu practice îndrumări spre o rațională cultivare a pământului. Sau o școală de vilicultură, care ar umplea un gol atât de mult simțit în această regiune cu frumoase podgorii și excelente specialități de vinuri apreciate în toate direcțiile țării.

Ne lipsește o clasă de mijloc complet reprezentată în toate branșele meseriilor.

Nu avem pretenția de a fi înregistrat toată seria de probleme ce se pot ivi în direcția intensificării vieții românești în orașul nostru.

Noi punem la dispoziția ori cărui gând bun și idei de progres coloanele ziarului, căci rostul ființei lui e să vieze în serviciul tuturor problemelor de înălțare a neamului. Și dacă vom reuși vreodată să urnim un pas spre înfăptuire, ne-am făcut datoria. Oct. Lupeanu.

O legendă românească*

Odinioară în vremea de demult, când în Ardeal nu erau Sași, Unguri, nici Săcui, ci numai Români, cari însă pe atunci și aveau alt nume, trăia o fată, care în fiecare zi ieșea cu oile ei la pășune pe coastele muntelui de lângă Cheia Turzii. De multeori s'a înâmplat că oile se cățarau din steiu, până sus spre vârf, unde e azi Petridul și ea trebuia să le urmeze, cu toate că urcușul era anevoios și greu. Nu ducea nici o cărare prin acest bunget de pădure, însă ea care trecea pe aci în fiecare zi, cunoștea așa de bine locurile acestea sălbătice, că dacă i-s'ar fi rătăcit vreo oiță, în puterea nopții o putea găsi. Pe vreme rea oile se strâneau la adăpost în gura celor două peșteri, cari stau acolo față în față, iar Lușa, păstorii lor, mergea după ele. În timp ce turma se odihnea liniștită în vale, ea intra în peșteră și-i p'ăcea să bată în pereți, că dădeau sunete cari par'că o chemau înăuntru. Odată, când a bătut, peretele stâncii s'a despiciat în două și mare i-a fost mirarea când s'a trezit în față cu un coridor lung și întunecos, iar departe în fund a văzut o lumină aurie. Lușa,

curioasă cum era, a început să meargă înainte, apropiindu se tot mai mult de luminare. La început, ce i drept cu frică, fiindcă a fost singură. Și apoi de unde putea ea să știe că nu sălășluiesc acolo duhuri rele, cari vreau doar s'o ademenească. Ea însă voia să știe ce rost are acolo lumânarea aprinsă. Deaceea a mers tot înainte, și când a fost aproape, ce să-i vade ochii? O femeie ședea acolo și torcea. Femeea aceasta era foarte bătrână, iar firul care-l torcea era de aur și lumina ca ziua.

Ce torci? întrebă Lușa.

Torc, torc — răspunse baba — ce nu poate să ajungă nici când la lumina zilei, că ziua dacă ar vedea lucrul meu, firul s'ar rupe și cu el s'ar curma și zilele mele.

— Și ce taină ascunde ghemul acela de aur, de nu-l poate ajunge lumina zilei?

Oamenii atunci n'ar mai muri — îi răspunse baba — fiindcă cel ce are o bucată din firul acesta, de lungimea unui deget numai, acela trăiește o veșnicie. Vezi, de aceea nu pot eu să mor.

— Ce vârstă ai?

— Sunt așa de bătrână ca ghemul acesta, care nu este depănat de mână omenească, materialul din care e tors, nu este de pe pământ și e făcut pentru o veșnicie.

— Te rog dă-mi și mie o bucată de fir de lungimea unui deget, vreau să trăesc mult și n'aș vrea să mor niciodată.

— Vrei să te faci și tu așa sbârcită și urâtă ca mine? Ce-ți folosește nemurirea, dacă nu poți umbra, nu poți vedea, nu poți auzi, numai simți nimica și toți oamenii își bat joc de tine?

— N'aș muri însă niciodată, și m'aș face deșteaptă, că multe am să văd, ceace alții, cari trăesc așa de puțin, nu pot să vadă.

— Du te, copila mea, că tu nu știi ce vorbești. Si nu cumva să spui cuiva vreodată ceva despre cele văzute și auzite aici, că blestemată vei fi de mine pentru câte zile vei avea.

Lușa s'a dus, și după ea stânca s'a încheiat din nou. Afară vremea s'a răzburat și oile s'au împrăștiat, iar ea a plecat să le caute.

Lușa a fost cuminte. Ea n'a spus nimănu ce a văzut și auzit aici. Nu s'a destăinuit ea nici oitelor ei dragi, deși adesea sta cu ele de vorbă și despre cari se spune că ar fi fost discrete.

N'au trecut ani mulți și păstorii s'a făcut cea mai frumoasă fată din lungul și latul țării. Se minunau toți cari o vedeau. S'a întâmplat odată, că s'a abătut pe aceste locuri regele

*) După Gustav Freytag (1816—1895)

O sută de ani dela nașterea lui Ion Creangă

Acum o sută de ani se naște într'un sat pripășit pe făgașuri moldovene, Ion Creangă, sfătosul cu graiul liniștit, sufletul plin de snoavă, gândul făcut din înțelegere și încrederea dată tuturor din jurul lui.

Ni s'a lăsat, nouă urmașilor, oglindă a celui mai pur și sănătos optimism. El, care trecuse prin strănsa neînțelegere a unei oficialități ca toate oficialitățile, prin sărăcia ce e de-atâtea ori cunună unora dintre oamenii mari ai vremurilor.

Din gândul lui a pleurat întotdeauna bunăvoie. Și în sufletul lui a topit tot alătea suferințe câte minunate perle de humor ne-a lăsat.

A fost marele dar cu care l-a înzestrat sufletul luminos al părinților și străbunilor. Și în chipul acesta Creangă ne a dat exemplul rar al scriitorului care știe să strângă din minunea naturii florile cele mai curate și dar cinstit și luminos, îl lasă blând și cu fericirea că a putut folosi, lublitorilor de astfel de flori plâpânde și proaspete.

În vremea aceea de sfârșit de veac, când țara nouă pulsa sub cuvinte noi și sub curente noi, sub probleme noi și sub realizări noi, în miezul vieții culturale a timpului, Creangă aducea aerul curat al glumei rumânești, farmecul povestel cu rădăcini adânc înfipte în poezia sufletului țărănesc și împărlășania cu tot ceea ce viața copilăriei lui era adevăr și naivitate.

Și e bine ca, măcar o clipă, cititorul să-și întoarcă sufletul către „Amintirile” ce-i vor fi fost cândva între cărțile dragi ale tinereții și către „Poveștile” în care va fi găsit basmul de totdeauna.

Mai ales acum când suntem într'o epocă de tranziție literară și în general artistică. Într'o tranziție a însăși vieții noastre spirituale.

Mai ales acum când cartea timpului ne mănjește ochii, gândul și simțul lăuntric al frumosului, cu multe buruieni literare, cu multe miresme de putreziciune a conștiinței artistice, cu mulți bolovani în drumul adevăratei căi pe care trebuie să o urmeze arta.

Și vom putea regăsi în Creangă adierea răcoroasă a unor pagini pe care le uitasem, așa cum din ascunzișul hrubei regăsești farmecul dimineții de primăvară.

Cu aceeași dragoste, cu aceeași îndăjare sufletească, cu aceeași tremurare lăuntrică în care picură roua de lumină și frumos.

Regăsirea de acum a lui Creangă ar fi însăși întoarcerea în noi înșine, lângă pașiștea înflorită pe care poate că fiecare o mai purtăm în noi.

Al. Faur.

Decebal, care era un mare vrăjitor și vestit de bogat. Vrând să treacă Cheia Turzii a dat cu ochii de frumoasa păstorită, care ședea acolo pe marginea râului. Regele a fost un om frumos și din cale afară de prietenos. I-a cerut apă să bea, că i se uscaser gura de sete și din ceasul acela fata i-a căzut dragă. Decebal după ce a băut i-a muțumit și și-a văzut de drum. A doua zi însă a venit din nou și nu-i venea să mai plece. A uitat regele țara și vrăjitoriile sale. Și Lușa a fost așa de fericită că nici prin minte nu putea să-i treacă, că odată și odată ar mai putea să fie altfel. Ea n'a știut însă că el e rege. Decebal o luă cu vorba să meargă cu el în castelul său, că el este Domnul acestei țări. Lușa, când a auzit așa s'a intristat, fiindcă a crezut, că el ca rege nu o va mai iubi. L-a urmat însă cu toate acestea. Ajunși în Sarmisegetuza, au intrat în castel, unde ea a fost regină și au trăit mulți ani fericiți.

Într'o zi regele s'a îmbolnăvit. Nici doctorii, nici vrăjitoriile sale nu l-au putut tămădui. Lușa, care îl iubea tot așa ca odinioară când își păzea oițele la margine de râu, plângea mult și sta zi și noapte la căpătâiul regelui ei, de veghe. Odată însă, obosită fiind, o fură somnul și în vis îi apărură iară toarcătoarea bă-

Răvaș politic.

EXTERNE

* În legătură cu restaurarea Habsburgilor în Austria, Italia și-a fixat atitudinea prin Ministrul său de externe, contele Ciano, care a declarat că această restaurare nu este de actualitate.

* Dl von Ribentrop, care a avut misiunea să prezinte guvernului din Londra cererile Germaniei cu privire la coloniile avute înainte de războiu, s'a întors la Berlin. Se spune că Englezii au refuzat categoric o asemenea discuție, pe care ei o cred inutilă. În schimb au dat ambasadorului german să înțeleagă, ca Reichul să facă angajament, că va respecta independența Austriei și Cehoslovaciei.

* Guvernul britanic continuând planul său de reînarmare și apărare a dispus instrucția a 250,000 persoane civile în materie de protecție contra gazelor.

* Problema austriacă preocupă și guvernul din Paris. Dl Vollgrueber, ministrul Austriei în Franța a avut o lungă întrevedere cu d. Delbos, ministrul de externe francez, în care s'a discutat care ar putea fi atitudinea Franței în cazul unei agresiuni germane în contra Austriei.

* Legația abisiniană din Londra anunță

că Negusul va fi reprezentat prin fiul său mai mare, prințul Asfan Wosan, la încoronarea regelui George VI.

INTERNE

* Dl Cancicov, ministrul de finanțe al României a plecat la Paris. Aici va lua contact cu numeroase personalități financiare și politice.

* Societatea culturală «Târnava-Mare» a ardelenilor din capitală a comemorat în ziua de 2. III. 152 de ani dela moartea lui Horia, Cloșca și Crișan, precum și 100 de ani dela nașterea lui Ion Creangă.

* În prezența Suveranului și a membrilor guvernului s'a deschis în ziua de 1. Martie, în capitală al XIII. congres agricol organizat de societatea inginerilor agronomi din România.

* În urma cazului trist petrecut cu d. rector al Universității din Iași, cu d. Tr. Bratu, Ministerul Instrucțiunii a dispus închiderea pe timp nelimitat a tuturor Universităților și căminurilor studentești din țară.

Cu numărul de față considerăm de abonați pe toți aceia cărora li-s'a trimis gazeta și nu a fost restituită. Rugăm deci pe toți Domnii abonații să binevoiască a achita abonamentul.

O nuntă frumoasă

În ziua de 28 Febr. crt. s'a celebrat în biserica românească unită cununia D soarei Emma M. Stockhammer cu Dl Sublt. Vasile Popă din Bat. 6 V. M. Înregistrarea acestui fapt o facem cu multă plăcere, părinții frumoasei și fericitei perechi făcând parte din cetățenii de seamă ai orașului nostru. Dl Colonel Stockhammer de când soarta l-a adus pe meleagurile aceste, ține loc de frunte în Comandamentul unităților militare ale urbei noastre. Militar destoinic, bărbat integru cu vădite sentimente românești, dotat cu o cuceritoare jovialitate și sprinteneală de spirit, se bucură de stima și simpatia tuturor. Dl Loghin Popa și stimabila soție fac parte din elita păturei noastre țărănești. Vajnic lupător în toate frământările noastre naționale Dl Loghin se bucură de stima întregii societăți. Gospodar în stare bună, a dat în feciorii săi doi ofițeri armatei române. Familia sa cu extinse ramuri e dintr'o onorabilă progenitură de bășinași aiudeni.

Aceste împrejurări au prilejuit participarea numeroasă la frumosul praznic. La ora fixată biserica țixită, în plină luminăște așteapă pe nuntași. Deodată se ivește la intrare ca o zină albă mireasa condusă de aleșii nași Dl General Savu dela Bistrița și Dl Dr. T. Gruia primmedic al orașului, apoi mirele tânăr în galoane și dichis strălucitor condus de nașele zâmbitoare Dna Colonel Popoviciu și Dna Dr. Gruia. Urmează soacra mare în frumosul port

național la brațul dlui Colonel Stockhammer și dna Colonel alături de Dl Loghin chipș încă și cu fața radioasă. Ceremonia începe și se dăpână îmbelșugată în clipe de cucernică emoție, slărnită de glasul solemn al slujbei. La urmă șirul nesfârșit al felicitărilor. Apoi mașinile pornesc claxonând și trăsurile uruind pe caldarâm transportă invitații la Divizie. În sala mare la mesele îmbelșugate se așază o sută și jumătate de invitați, ofițerii din batalionul mirelui, reprezentanții diviziei, ai pionierilor și ai întregii societăți din oraș. Lume aleasă, doamne frumoase și elegante, duduie sprințare și fermecătoare. În frunte tânăra pereche îmbujorată de emoție și fericire, încadrată în țiruta sărbătorească a nașilor. La rândul toastelor Dl General Savu în cuvinte simțite tălmăcește doriri de bine și calde îndrumări pentru fiții săi dragi. Iar Dnul Colonel Stockhammer în obișnuitul său ton vesel cu multă sinceritate și duioșie mulțumește oaspeților, cari au venit bucuroși să-i împărlășească bucuria.

Dl General Savu, care ne-a făcut cins'tea să descindă de pe plaiurile bistrițene, e ardelean din comuna Pianul de jos de lângă Orășie. În șoapte s'a răspândit șvorul că se va transfera la Aiud ca vrednic urmaș al Dlui General Nicolau. Deie Dumnezeu, căci noi l-am îndrăgit.

Iar nunta cu lanțul veseliei și al dansurilor s'a prelungit până'n dalba dimineții cu zorile ei.

Cronicar.

rână cu firul de aur care tămăduiește și te face nemuritor. După ce s'a trezit, spuse regelui:

— Lasă-mă, mărite stăpâne, să plec de acasă, că vreau să-ți aduc niște ierburi, despre cari am visat azi noapte, că s'ar afla într'un loc și cari te vor face sănătos.

Du-te unde crezi de bine iubita și credincioasa mea soție. Eu sunt tânăr și n'aș vrea să mor, că te iubesc așa de mult.

— Și eu te iubesc ca ochii mei din cap și orice aș face pentru tine, numai să te văd iar sănătos.

Lușa a plecat și a tot mers până a ajuns la Cheia Turzii. Aici a lăsat argații să o aștepte la poalele muntelui, iar ea s'a furișat în peșteră. Aici a fost întuneric beznă și stânca încheiată. A strigat mult ca să-i deschidă baba, dar aceasta n'a vrut. Atunci și-a adus aminte de un descântec, pe care l-a auzit dela soțul ei și cum l-a rostit iată că stânca s'a despicat în două și a zărit iară lumânarea, care ardea ca acum zece ani.

Lușa, curajoasă cum era a mers înainte, până a ajuns înaintea babei. Aceasta nu mai îmbătrânise, nu avea mai multe sbârcituri pe față, nici nu are mai cărunță, fiindcă numai la o sută de ani îi apărea câte o sbârcitură

și i-se albea câte un fir de păr. Baba acum nu era așa de prietenoasă cu regina ca odinioară cu păstorita. Vorbea puțin și nici nu o privea pe Lușa în față.

— Fiindcă m'ai chemat atât de mult — zise ea — iată ți-am deschis. Spune-mi însă ce vânt te bate pe aici?

— Regele, soțul meu, zise Lușa este bolnav, am venit să-mi dai ceva să se facă sănătos.

— Eu nu știu multe, aveți voi la curte atâția ivățași să l vindece ei. Iar dacă ei nu pot, să încerce regele cu vrăjitoriile sale, în cari e mare meșter.

— A încercat regele cu tot ce a știut și nu i-a ajutat nimic. De aceea te rog dă-i o bucată de fir de aur de lungimea unui deget numai, să mai trăiască, fiindcă îl iubesc cum nu se poate spune.

La început baba în ruptul capului nu s'a învoit la aceasta. Lușa însă a rugat-o atât de mult, că baba în cele din urmă s'a înduplecat. Rupse din ghem o bucată de fir de lungimea unui deget și-i spuse:

— Aici ai ceea ce dorești. Dar să știi, când regele va ajunge vârsta muritorilor de rând, el va veni aici și va toarce alături de

O cauză românească

Evenimentul apariției gazetei noastre în această localitate cu restrânse cadre în extensiune și populație și cu provinciale datini și frământări sociale, dacă nu cuprinde toată proporția unei înfăptuiri de interes general pentru țară și neam, are totuși senzația măsurată a unei regionale și localnice noutăți. Fără îndoială că și în aceste margini, apariția își are importanța ei. Și dacă fixăm acest lucru, fără umbră de vanitoase veleități o facem, îndrituiți de majoritatea localnicilor români, cari cu însuflețire au hotărât și aprobat ființa gazetei.

Dar nu e la fel apreciată de toți cei cari își pasc ochii pe rândurile mărunte și grăitoare ale scrisului această importanță, care a determinat pe cei cari își frământă gândurile, cu sacrificarea timpului de odihnă, pentru a înmănunchia în coloanele câtorva pagini săptămânale, îndemnuri, cunoștințe și câte alte felurite încreștări din noianul de fapte și întâmplări ale sbuciumului și scurgerii vieții omenești.

Alături de vorbele cu tâlcul frumos al încurajărilor și de privirile cu seninul indemn aprobător, e dat să întâlnești și surâsul mefistofelic, sarcastic și disprețuitor, care ivit în colțuri de buze subțiate și pătimase tentează a-ți stânge văpaia elanului și a-ți încremeni tresăririle avântului care te-a urnit la drum. Acest zâmbet dușman este al egoismului, care sfidează și urește tot

ce nu-i înhămat cu obloane la ochi alături de dânsul, spre a vedea numai în direcția lui și a crede numai în credința lui, divergentă de a majorității cu omogene sentimente naționale și creștine.

Ori alții mici la suflet, cari întru îngustimea vederii și pentru a se sustrage dela sprijinirea unei strădării urzite din cucernica râvnă spre binele comun caută nod în papură, oblicind dintr'o simplă înregistrare de fapt comun și divers, — confesionalism de pildă sau altă pricină căutată și țin să-și dovedească românismul în drept raport cu proporțiile sufletului.

Față cu acești cioclii cobitori nepuțințioși și pitici în vreri călăuzitoare spre obștească înaintare și învoire cari nu se pot ridica deasupra patimilor, — cade bine sufletului a întâlni alte numeroase îndemnuri și fapte, plămădite în suflete înțeleghătoare și binevoitoare. Oamenii cu sincere încurajări și sfaturi, cu neostenită hărnicie la răspândirea modestului săptămânal — intelectuali, meseriași, industriași sau țărani, slujbași sau pensionari, jertfitori cu mână largă pentru o cauză națională de progres și cultură, aceștia sunt cei cari dau curajul și nădejdea izbândirii.

Iar sprijinirea unei gazete românești în Aiudul covârșit de o majoritate a minorităților străine și potrivnice oricărei înjghebări și consolidări a noastre — e o cauză românească.

Dela Astra.

Vineri, 26 Februarie, în ciclul de conferințe aranjat de Astra, a vorbit d. dr. Ioan Băltariu despre: „Tratatul minorităților și diferendul ceho-polon.”

Analizând dispozițiunile tratatelor de pace, dispozițiuni invocate de-atâtea ori de minoritățile noastre — d. dr. Băltariu ne arată, cu probe luate din cei mai străluciți oameni politici contemporani: ca Poincaré, Briand și alte somități europene, că, în litera și spiritul lor, aceste tratate nu opresc asimilarea minorităților, ci numai contopirea lor forțată...

Minoritățile sunt chiar îndrumate de-a nu se arăta refractare ideii de stat, a statului în care au fost înglobate; loialitatea lor rămânând o condițiune a beneficiilor pe care le cer și sunt în drept să le primească! Deci, înainte de toate loialitate manifestă, apoi

mine. Iar când firul se va sfârși, regele se va face tânăr, va părăsi peștera și va fi din nou Domn peste țara Ardealului. Treci acum colea și bate în ușa aceea.

Dupăce Lușa a făcut ce i poruncise baba, se deschise o ușă mare și acolo a văzut o mulțime de bărbați și femei cari ședeau și torceau.

— Vezi Lușa, aceștia sunt tot oameni, cari n'au vrut să moară niciodată. Ei așteaptă ca Decebal să învie, iar eu să-mi torc firul. Tu însă, te du acum acasă și trăește în fericire încă șapte ani.

Lușa a plecat și a predat regelui firul de aur, spunându-i că acum se face bine. Nu i-a spus însă că la bătrânețe va trebui să toarcă a'ături cu dușii de pe lume în peșteră și că după câteva sute de ani va reintineri.

Regele, dupăce o luat firul s'a făcut sănătos și a trăit mult timp ca Domn în Ardeal. El n'a căzut în lupă cu Romanii, ci toarce și acum în peșteră lar cel ce are un mont de deget al unui om mort și n'a mișcat în viața lui niciodată și azi îl poate vedea în noaptea de Sft. Nicolae cum stă acolo și toarce. Lușă însă la șapte ani s'a stins așa cum i a prezis baba, trecând în grija puterilor de mai sus.

G. Valcu

drepturi și pretențiuni spuse cu glas ridicat. trecând în revistă viața minorităților noastre, conferențiarul arată că afară de Sași, nici una dintre ele nu ne-a făcut dovada acestei loialități. Singuri Germanii din Ardeal și-au exprimat sus și tare dorința antirevizionistă, Ungurii și ceilalți complăcându-se în echivo-curii.

Diferendul polono-ceh este cauzat, în aparență de ducatul Teschen, un teritor cam cât o jumătate de județ de-al nostru. Diferendul este vechiu de aproape cinci sute de ani. După reinvierea celor două state, el a izbucnit de nou și într'un amintit moment a dus chiar la mobilizări, gata, gata să degenezeze într'un războiu în toată legea. În acest conflict, mai împăciuitor s'au purtat Cehii; ei au propus chiar o comisie mixtă de profesori universitari poloni și cehi, obligându-se a se supune hotărârii ce s'ar fi luat. Adevărul e că ducatul Teschen este locuit de-o populație mixtă — aproape egală ca număr. Nici bogății extraordinare nu conține. Atunci, pentru ce acest conflict, am zice noi, pentru nimica toată?

Sunt motive de politică externă! Cehii ar vrea, de teama Germaniei, un spijin la Soviet, Polonia multă vreme a înclinat spre Germania, pentru a se apăra de Soviete. Pentru noi împăcarea ar fi f. prețioasă. În felul acesta s'ar putea închegea un bloc polono-ceh-român-iugoslav — cu o populație de aproape 80 de milioane locuitori — care ar fi cea mai reală garanție a hotarelor noastre, atât spre Germania, cât și spre Soviete.

Conferința a fost perfect adâncită și amplu documentată. Ea a fost ascultată c'un deosebit interes de asistența selectă și răsplătită cu unanime aplauze. În asistență am remarcat pe d. general Grigorovici, căruia d. președinte al Astrei i-a spus un călduros cuvânt de întâmpinare. A răspuns d. general-comandant, asigurând Astra de concursul Dsale întreg.

Vineri, 5 Martie, ora 6 d. m. va conferința d. prof. I. Zettel, dela liceul „T. Maiorescu” despre: *Viața poporului român în opera reginei Carmen Sylva. Publicul este rugat cu stăruință să binevoiască a participa.*

Știrile săptămânii

Pentru susținerea gazetei au mai subscris următorii: Dni General Nicolau Tudor 1000, Căpt. Bedeleanu Eugen 500, Cristian Nicolae învățător 300 și Mesaros Traian pantofar 300 lei.

Le mulțumim din toată inima celor cari înțeleg să sprijinească o gazeta ca „Aiudul”, care este atât de necesară în acest oraș.

■ **Invitare.** Societatea „Principele Mircea” filiala Aiud are onoare a Vă invita — împreună cu familia Dv. — la *serata dansantă* ce va aranja în sala festivă a Diviziei I. V. M. în seara zilei de 6 Martie 1937. Inceputul la orele 9. Taxa de intrare: 40 Lei de persoană, 90 Lei de familie cu 3 persoane. Tombolă. Bufet bine asortat. Suprasolviri se primesc cu mulțumită *Comitetul.*

■ **Convocare.** Filiala Crucii Roșii din Aiud în conformitate cu Articolul 26 din Regulamentul Filialelor se aduce la cunoștință că adunarea generală va avea loc Duminică, 7 Martie 1937. i. m. la orele 11, în sala cinematografului „Apollo”. *Ordinea de zi:* 1. Cuvânt de deschidere. 2. Darea de seamă a comitetului pe 1936 conf. art. 29 din Regulament. 3. Descărcarea Comitetului filialei de gestiunea pe 1936. 4. Alegerea noului Comitet. 5. Diverse. *Președintă: Margareta General Nicolau.*

■ **Invitare.** Jandarmeria din Măgina cu concursul Meseriașilor din Aiud aranjează Duminică în 7 Martie a. c. o producțiune teatrală urmată de dans în sala Meseriașilor maghiari. Beneficiul fiind în favorul Sanatorului Jandarmilor. S'ăruim pentru participarea și contribuția tuturor oamenilor de bine.

■ **Aviz.** Ministerul Internelor a fixat ziua pentru executarea recensământului general al șomerilor intelectuali pe 7 Martie 1937 (Duminică). Până la această dată toți șomerii intelectuali, bărbați și femei, care au împlinit vârsta de 21 ani se vor anunța la Primăria comunei (orașului) unde domiciliiază, cerând să fie înscrisi, *ca nici un șomer intelectual, să nu rămână neînscris la recensământ.* Aceasta în interesul propriu al șomerilor, deoarece s'a hotărât, că pe viitor, să se facă numiriile numai dintre cei trecuți, prin acest recensământ, în evidența întocmită de Minister.

■ **In atenția locuitorilor.** Legea oficiului de valorificare a grâului interzice cu desăvârșire locuitorilor orașului să dea grâu pentru măcinat morarilor de prin comunele rurale (Cacova, Măgina, Aiudul de sus etc.) cari obișnuiesc să strângă cu carul bucatele și să le transporte în comune pentru a le măcina. Cei cari vor fi găsiți din partea organelor de control că au dat grâu fie din produs propriu fie cumpărat, pentru a-l măcina în comune, vor fi expuși a li se confisca grâul și se va vinde prin licitație. Totodată vor fi și pedepsiți solidar cu morarul dela 5000—10.000 lei amendă conform legii mai sus amintite. Locuitorii orașului pot măcina grâul la cele 2 mori ale orașului, unde vor plăti o taxă de 4 lei de felderă sau 25 bani de kgr.

■ **Frasinul din Munții apuseni e primjeuduit cu extirparea.** Acest arbore are în industria lemnului o deosebită importanță și o frecventă întrebuințare. Slefuiala și lustrul ce se poate da blanelor de frasin i-au stabilit o meritată reputație în fabricarea de mobile luxoase. Vânătoșia și tăria lui, precum și calitatea ce o are de a fi ușor, îi dă utilizare la cioplitul vaselor, având o mare căutare și la construirea de corăbii și a vapoarelor. Și câte alte întrebuințări: Suntem informați că munții noștri sunt cutreerați de negustori străini abiații după câștiguri cari adună toți frasinii, cumpărându i pe prețuri mici pentru export. Și truda lor nu e zadarnică, le reușește să facă câștiguri mari, dar în acelaș timp să extirpeze acest prețios lemn, care nu se află în cantități prea mari. Se impune o intervenție din partea forurilor competente, procedând ca și la lemnul de nuc și mântuind prin o prohibiție la timp un bun național dela distrugere și risipire.

SPORTIVE

In coloanele noastre, sportul va găsi o largă solitudine, iar sportul românesc cu caracterul său de factor educativ și propagandă națională, caldă înțelegere și sprijin permanent.

Dela District.

Comisiunea districtuală cu începere dela 1 Decembrie 1936 și până la 1 Martie 1937, în baza obișnuinței a luat vacanță de iarnă, ședințele sale cari se țineau săptămânal și-au întrerupt firul, agendele Districtului fiind executate de Președinte și Secretar.

Sezonul de iarnă încetând, deși ne-am mai putea aștepta la surprize din partea timpului variabil, care să amenințe buna desfășurare a programului, Campionatul Districtului devine actual.

Pentru stabilirea acestui program, care începe în ziua de 14 Martie, Comisiunea Districtuală a ținut ședință în ziua de 3 Martie 1937, în localul Casinei Române, cu care ocazie s'a debătut o serie de chestiuni ce importă atribuțiunile acestui District.

Grupările Districtului sunt rugate a dispune achitarea cotizației F. R. F. A. irevocabil până la 10 Martie 1937.

Cotizațiile pe anul 1936—37 au fost fixate pe cum urmează:

Pentru grupările Diviziei „C” Lei 1000.

Pentru celelalte grupări „ 500.

Cotizațiile se vor trimite direct pe adresa F. R. F. A. București str. Nicolae Goleșcu Nr. 1 față de District urmând ca grupările să justifice expedierea acestor cotizații, prin repicisa de depunere dela Of. Poștal respectiv.

Miercuri seara arbitrii din Aiud au ținut a 10-a ședință specială de îndrumare și perfecționare, cu care ocazie a vorbit D-l Lt. Medic Dr. Octavian Silaghi, distinsul și simpaticul nostru sportman dela Bat. 6 V. M.

Subiectul conferinței a fost: Accidentele ce pot surveni în timpul jocului și mijloacele de a le remedia.

ASA și CGA de comun acord au hotărât că Duminecă, 7 Martie orele 3 după masă să dispute un match amical pentru deschiderea sezonului.

Organizarea matchului fiind incredințată D-lor Gh. Mărgineanu și Iosif Csipkés, reușita acestui match de deschidere al sezonului va fi dintre cele mai frumoase.

Conducerea matchului s'a incredințat D-lui Arbitru districtual Bondor Gavrilă.

În ziua de 28 Februarie 1937 Dl ing. Datky Bela Președintele Grupărei C. G. A. și a luat adio dela gruparea sa pe care a condus-o 5 ani, plecând din oraș.

Cu începere de vineri cel mai mare eveniment cinematografic a celor 5 continente.

CHAPLIN

IN „TIMPURI NOUI”
Micky-Maus colorat și Journal.

„GIMNAZIUL INDUSTRIAL DE BĂIEȚI DIN AIUD”

execută prompt, bine și cu prețuri reduse, diferite lucrări de construcție, în fier și lemn: *grilaje, porți de fier, dormitoare, sufragerii, birouri, mașini de gătit.*

Din ramura electro-technice: *candelabre, lustre lămpi pentru noptiere, etc.*

Cine vrea încălțăminte bună și durabilă să cerceteze numai atelierul de cismărie.

IULIU RADU

Str. Prințul Carol No. 29,

unde se face lucru la comandă, bun, garantat și ieftin

Portărelul detașat la Judecătoria Aiud.

No. 111/1937. port.

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștință publică, că în baza decisului No. G. 3379/1935 al judecătorei mixte Aiud, se vor vinde prin licitație publică următoarele: 4 vaci, 1 vițel, 3 căruțe fân și mobile de casă în favorul lui Dr. Ion Baltariu din Aiud pentru suma de lei 2774 capital și accesorii.

Licitația va avea loc în ziua de 19 Martie 1937 ora 10 în comuna Aiudul de sus la domiciliul urmăriților și în continuare în Aiud la domiciliul urmăritei.

Portărel: *ss. M. Czako.* Pentru conformitate: *N. Presăcan.*

Toată lumea cumpără numai dela

Firma „Românul”

din Aiud, unde se găsesc cele mai bune și mai ieftine mărfuri de tot felul

1 litru unt de lemn de salată

și gătit — — — — — Lei 36—

1 kg. orez clasa I-a — — — — — „ 26—

1 „ cafea Lave — — — — — „ 140—

1 „ cafea turcească 100— — — — — „ 240—

1 „ prune uscate — — — — — Lei 17—

1 buc. lămâie — — — — — „ 3—

1 kg. macaroane — — — — — „ 20—

1 „ mazăre verde — — — — — „ 8—

1 „ ojei Flora — — — — — „ 20—

1 „ țuică veche — — — — — „ 30—

1 „ rom cal. I-a — — — — — „ 65—

1 „ săpun de rufe I-a — — — — — „ 26—

1 buc. săpun Cămila — — — — — „ 5—

Conserve „Grivița” din prețul fabricii reducere

1 Leu la cut. de 1/2 kg. și 2 Lei la cut. de 1 kg.

Incercați și vă convingeți!

Toată lumea știe, că numai în atelierul de pantofărie

Traian Mesaroș

din Piața Elisabeta se confecționează după ultima modă tot felul de încălțăminte, garantate și pe lângă cele mai modeste prețuri

Reparații de șoșoni, galoși etc.

Librăria DACIA

AIUD

are în permanență toate noutățile literare ale Editurilor din țară. Jurnale de mode, reviste și gazete.

Mari asortimente în articole de papetărie. Rechizite școlare, vi-oare, ilustrate ect.

Cu cele mai ieftine prețuri!

Voiți să petreceți bine?

Nu puteți numai în restaurantul

„TIGRU”

noul conducător P. IONESCU

Cele mai bune și delicioase beuturi, mai ieftine ca ori unde.

Billard nou! Vipt bun și ieftin!

Toți tinerii petrec numai la „Nenea Ionescu”

Piața Reg. Ferd. 29.

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

AUTO-RADIO BUCUR

Incercați și o să vă convingeți că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vi-nuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, țuică caldă etc.

Pâine, franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.

Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 9

Toate soiurile de imprimate,

cu prețurile cele mai convenabile și cele mai frumoase execuții se efectuează numai în tipografia

„CORVIN”

Cereți prospectul prețurilor.

În depozit: mare asortiment de tipărituri pentru oficiile notariale și administrative.

Aiud, Str. Mihai V. Telefon: 24.

Numai și numai

la „Mărgineanu”

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirituale.

Zilnic țuică caldă!

Dacă vrei o gustare bună, numai

la **«Mărgineanu»**

Str. Mihai Viteazul No. 16.

Atențiune!

Dacă doriți să vă procurați conserve de toate calitățile, rom pentru ceai, ceai, cacao, caf: a aromată măcinată la minut pentru turcească și lapte, orez, unt de lemn, proaspăt toate calitățile și ori ce articole de coloniale, cumpărați cu toată încrederea la

Intrep. Com. VALER PASCU S. A. Cluj

Depozitul Aiud

Magazin de coloniale Engros și Detail

Piața Ferdinand No. 34